

BREDASCHIE

Staat-, Letterkundig-

Nieuws-

Dingsdag den

COURANT.

en Wetenschappelijk

Blad.

15 Mei.

NEDERLANDEN.

Uit 's-Gravenhage vernemen we, dat Z. K. H. de Prins van Oranje weder van daar weder naar het hoofdkwartier vertrokken zal.

— Vrijdag laatleden heeft Zr. Ms. fregat *Javotte*, kolonel *Blommendaal*, het dok te Vlissingen verlaten, om op de reeds dijs stad post te vutten.

— Men heeft uit Londen de gewigtige tijding ontvangen van de aftreding van het Ministerie, hetwelk sedert ruim anderhalf jaren, onder het opperste beleid van lord *Grey*, de zaken van Engeland bestuurde heeft. Na in de zitting van het Hoogerhuis van den 7den Mei, gelijk in ons vorig n^o. reeds gemeld werd, eene nederlaag geleden te hebben, hadden de Ministers eindelijk tot den reeds zoo lang besproken doch steeds vertraagden maatregel eener benoeming van nieuwe Paira besloten, doch daartoe, volgens de berigten, des Konings goedkeuring niet kunnen verwerven, ten gevolge waarvan zij in den morgen van den 9den dezer gezamenlijk hun ontslag aan den Koning verzocht hadden. Hetzelve hun door Z. M. verleend zijnde, zende de Hertog van *Wellington* en Lord *Wharcliffe* met de vorming van een nieuw Ministerie zijn belast geworden.

Volgens den *Courier* van den 9den had de koning den graaf *Harrowby* bij zich geropen, om hem de vorming van een nieuw ministerie op te dragen.

Graaf *Grey* had des avonds in het hoogerhuis, gelijk de kanselien van den exchequer in dat der gemeenten, te kennen gegeven, dat de koning geoordeeld hebbende den eenigen weg, die tot het doorgaan der bill overbleef, niet te kunnen aannemen, het ministerie gemeend had niet langer bijeen te kunnen blijven.

De fondsen hadden op de beurs eene aanmerkelijke daling ondergaan.

De *Globe* meldt, dat de leden van de conferentie eene bijeenkomst op het *Foreign office* hadden gehouden.

— Het Luxemburger dagblad spreekt van eene nota, bij welke de bondsvergadering de terugzending zou gevorderd hebben van de personen die, als deel genomen hebbende aan de bewegingen van het korps van *Torraso*, te Hellange, Aspelt en Hollarich van wegen het belgisch bewind opgeligt zijn. Gemeld blad geachtte nota noch geheel bevestigende of ontkennende, zegt, dat, in alle geval, de afwezigheid van den koning groothertog die der bondsvergadering vooraf is gegaan, en zoo het waar is, dat deze de zelfde pogingen ondersteunt, zulks te meer de regten van den koning der Nederlanden zal doen uitkomen.

Hetzelfde dagblad geeft ook copie van eenen brief uit Francfort, van den 4den dezer, volgens welken de duitche bondsvergadering aan den koning der Nederlanden de uitlevering van den heer *Thorn* zou gevraagd hebben, om hem voor eene buitengewone regtbank te brengen, en te doen vonnissen naar zekere reglementen der bondsvereeniging tot handhaving der onderlinge veiligheid. Het *Journal de Luxembourg* trekt de echtheid hiervan in twijfel, omdat men vooreerst vragen mag, waarom de bondsvergadering thans een onderdaan des konings zou willen regten, zij, die in der tijd het gehele land tegen den revolutionairen storm niet verdedigd had, en omdat men ten tweede niet gelooven kan, dat de Vorst, die gedurende 15 jaren het land uitsluitend bestuurd had, dulden zou, dat men zijne regten in deze aantastte.

BELGIE.

Brussel, den 12den Mei.

De afgevaardigden Gisteren in genoegzaam aantal opgekomen zijnde om te beraadslagen, hield de kamer zich bezig met het vernieuwen der sectien, het aanhooren van petitiën en onderscheiden rapporten. In het begin der zitting had de president naar de ministers gezonden, met de boodschap dat hunne tegenwoordigheid in de kamer noodzakelijk was; de heeren *Raikem* en de *Theux* verschenen kort daarop. De heer *Rodenbach* nam, na het aflezen der rapporten, het woord. — Wij hebben, zeide hij, den minister van buitenlandsche zaken uitgenoodigd, ter vergadering te verschijnen, wij hebben hem te onderwerpen. Het publiek is ongeduldig; het wenscht, even als wij, zijne aangelegenheden te kennen; ik vraag dat de minister geropen worde en dat wij permanent blijven.

De heer *Raikem* antwoordde, met mededelingen, dat hij, na de vergadering, met de minister van buitenlandsche zaken, kon heden in de vergadering het tegengestelde zijn. De koning, een vernemen heeft daarenboven afgegeven mededeling van de kamer te doen, de diplomatieke stukken, die aangekomen zijn, maken het voorwerp van deszelfs overweegingen uit. Zoodra er een besluit op deze stukken genomen is, zal er een rapport door den minister van buitenlandsche zaken gedaan worden; dit rapport zal spoedig worden medegedeeld.

Met hevige drift riep de heer *Rodenbach*: Sedert eene maand verklaart de heer *Thorn* in de gevangnissen onzer vijanden, het is hier dat wij daaraan te denken; ik verlang dat de minister ons zegge, hoe verre wij zijn. Het belgisch bloed stroomt nog door onze aderen; wij moeten de Hollanders niet vreezen; ik vraag dat men zich verklaart.

Verscheiden brave's volgden dezen uitval; de minister *Raikem* betogde in het gevoelen van den heer *Rodenbach* te deelen, dat het belgisch bloed en den heer *Thorn* betrouwen maar niet moest, zeide hij, de mededelingen afwachten; de de minister van buitenlandsche zaken eventueel zou te doen hebben.

Verscheiden leden drongen er op aan, dat de minister van buitenlandsche zaken ter vergadering verscheen of op een dag voor de mededelingen bepaald wierd. De graaf *Filain XIII* meende, dat het verlangen van een lid reeds voldoende was om den minister te noodzaken tegenwoordig te zijn en verklaringen te geven, hoeveel te meer nu het bijna eenstemmig gevorderd werd. De heer *Gendebien* zeide: Men heeft gesproken van het belgisch bloed, dat in onze aderen vloeit, ongetwijfeld, maar men moet het verwarmen, want sedert vijftien maanden heeft men alles aangewend om het te doen versijven, en dat is niet genoeg. Men moet het verwarmen, is het tijd er aan te denken om de gekrenkte nationale eer te herstellen. De minister kan ons niet te spoedig uitleggingen geven, gelijk wij niet te spoedig maatregelen kunnen nemen, om voor zoo veel beledigingen voldoening te bekomen. — In de vergadering, zoowel als op de tribunes werden deze gezegden luide toegejuicht, ook niet minder, in weerwil van het door den president gedaan verbod aan de tribunes, hetgeen daarna de heer *Dumortier* sprak; deze wilde den minister twee dingen, naar den toestand van den heer *Thorn* en naar onze diplomatische betrekkingen, vragen. De russische ratificatie was zoodanig gesteld, zeide men, dat hare aanneming de belgische eer zou kwetsen. Men kan niet in 't onzekere blijven, had onze gezant ze aangenomen, zoo was hij zijn mandaat te buiten gegaan; de heer *Dumortier*, zou het des nood bewijzen. Men was, zeide hij, door de diplomatie bedrogen; men was door haar de stad van Antwerpen niet terug. Het ministerie moet zich verklaren; bragt men op nieuw ter baan de kwestie over de grenzen, de schuld en de vrede, dan moet men overwinnen! — Deze woorden werden levendig toegejuicht.

De minister *Raikem* verwees gedurig naar den minister van buitenlandsche zaken, als dengeen die de mededelingen had te doen. De kamer besloot dan ook, met eenparige stemmen, denzelfden uit te noodigen zich in de volgende zitting, op heden ten 12 ure, te bevinden.

— Gisteren avond is de tijding te Brussel gekomen, door een courier aan den koning geadresseerd, dat het ministerie van Lord *Grey* ontbonden was; sir *Robert Peel* was met de samenstelling van een nieuw ministerie belast.

— Dinsdag avond is er een raad van ministers gehouden, die tot bij middernacht geduurd heeft. Ook gisteren is er een op 's konings paleis gehouden, welke almede zeer lang is voortgezet geworden.

— Eene algemeene voorwaartische beweging van het leger naar de grenzen heeft er plaats gehad. Het hoofdkwartier van de 1ste brigade der 2de divisie, onder bevel van den generaal *Janssens*, is naar Lier overgebracht; dat van de reserve divisie is te Middelburg verplaatst. Het 3de regiment infanterie met 1ste batalion naar Turnhout en omstreken vertrokken, alwaar ook het 1ste regimentspaard is aangekomen; het 2de regiment infanterie, onder bevel van den generaal van den *Brouck*, die te Hattembale zijn hoofdkwartier opgeslagen heeft, is te Oosterlé, Ghel, Heerenthal, Hattembale, Grobbendonk en Vorstlaer gekantonneerd. Van de 1ste divisie, onder bevel van den generaal *de Wilt*, verneemt men, dat de 1ste en 2de brigades van den generaal *de Wilt* is moeten komen; zelfs geschiedde met het oogmerk, dat de dagbladen zeggen, om deze plaats van het spoedig zamenkomen der

» Het smart mij, dat hij geen nieuw verwijl er heeft aan durven wagen, door te vragen zijn gouvernement er over te onderhouden. Misschien heeft hij, in het voorgevoel van eene toen op handen zijnde gebeurtenis,

dat het van belang was het tractaat tegen de ministeriele schokken te beveiligen."

De minister las daarop de volgende stukken, die in groote stilte aangehoord werden:

Ratificatie van Z. M. den Keizer aller Russen.

Wij Nicolaas I, bij de gracie Gods, enz. doen te weten, dat met gerustzamen overleg, tusschen ons, R.M. M.M. de keizer van Oostenrijk, de koning der Franschen, de koning van Groot-Britannië en de koning van Pruisen eenzijdig, en Z. M. den Koning der Belgen anderzijds, onze respectieve plenipotentiarissen te Londen den 5/15 November een tractaat van den volgenden inhoud gesloten en geteekend hebben.

(Volgt het traktaat.)

Te dier oorzaak hebben wij, na dit tractaat genoegzaam onderzocht te hebben, aangenomen, bevestigd en geratificeerd, behoudens de wijzigingen en amendementen, te brengen in eene eindelijke schikking tusschen Holland en België, in de artikelen 9, 12 en 13, behoudende op ons keizerlijk woord, voor ons en voor onze opvolgers, en onder het hierboven uitgedrukt voorbehoud, dat alles, wat in het gezegde tractaat bepaald is, nagekomen en onkreukbaar uitgevoerd zal worden, tot waarborg waarvan wij met onze eigen hand de tegenwoordige keizerlijke ratificatie geteekend en bevolen hebben het zegel van ons keizerrijk er aan te hechten.

Gegeven te St. Petersburg, den 18den Januarij van het jaar 1832 en van onze regering het zevende.

Nicolaas.

Geplaceteerd, graaf Nassalrode.

Conform de vertaling,

Lieven, Matuszewicz.

Uittreksel uit het protocol No. 58 van den 4den mei 1832.

De plenipotentiarissen der vijf hoven hebben zich in conferentie vereenigd.

Bij de opening der conferentie hebben de russische plenipotentiarissen te kennen gegeven, dat zij hadden ontvangen de bepaalde bevelen van hun hof betrekkelijk het tractaat van 15 november en hebben verklaard, gereed te zijn tot de uitwisseling van dit traktaat over te gaan.

Zij zijn door hunne instructien daarenboven geautoriseerd, bij de mededeeling der akte van Z. M. den keizer aller Russen, te verklaren, dat de eindelijke schikking tusschen Holland en België, waarvan gesproken wordt en het voorbehoud, dat de acte Zr. K. M. bevat, naar zijne meening eene schikking moet zijn met onderling goedvinden genomen.

Verklaring van den Belgischen plenipotentiaris.

De belgische plenipotentiaris, kennis genomen hebbende van het voorbehoud, opgenomen in de ratificatie-akte door de russische plenipotentiarissen gegeven, verklaart, dat hij, zonder te betwisten, dat de 24 artikelen punten behelzen over welke België en Holland zich vrijwillig kunnen verstaan en hunne wederzijdsche belangen raadplegen, hij zich niet te min en in alle geval beroept op de verbindtenissen jegens België door de vijf mogendheden genomen.

Sylvanus van de Weijer.

Proces-verbaal der uitwisseling.

De ondergeteekenden zich vereenigd hebbende, ten einde over te gaan tot de uitwisseling der ratificatie van het tractaat te Londen den 15 november 1831 tusschen Rusland, Oostenrijk, Frankrijk, Groot-Britannië en Ierland, en Pruisen eenzijdig, en België anderzijds gesloten, betrekkelijk de vorming en erkenning van België door de mogendheden hierboven vermeld, alsmede van de respectieve verklaringen aan het tractaat gehecht, hebben de stukken der gezegde ratificatie en de verklaringen overgelegd, welke op de gebruikelijke wijze zijn uitgewisseld geworden.

Krachten waarvan de ondergeteekenden het tegenwoordig proces-verbaal geteekend en met hun zegelwapen bekrachtigd hebben.

Gedaan te Londen den 4den Mei 1832.

(get.)

Sylvanus van de Weijer, Lieven, Matuszewicz.

Na de voorlezing dezer stukken vervolgde de minister:

"Mijne heeren, de gebeurtenissen die te Londen voorbereid werden en waarvan de tijding gisteren te Brussel gekomen is, hebben de besluiten, welke het gouvernement gelooft te moeten nemen, vertraagd. Deze gebeurtenissen welke onze plenipotentiaris gewis voorzag, schijnen zijn gedrag te verschoonen."

"Alhoewel de ratificatie van Rusland betreurende, zou het dwaas en verkeerd zijn het belang van derzelver staatkundige gevolgen te miskeunen." De keizer van Rusland had de kwestie, meende voorts de minister, van een hooger standpunt dan de schuld of de grenzen beschouwd; het gold de bekrachtiging van de vernietiging van het koninkrijk der Nederlanden, de erkenning der onafhankelijkheid van België en de volkskeuze van deszelfs koning. Deze kwestien waren ten voordeele van België beslist.

Ten opzichte der ten uitvoerlegging van het tractaat boden zich twee wegen aan. Den een onmiddellijk en gemakkelijker van uitvoering, den ander dan onderhandelingen onderworpen. Het gouvernement had zijn plan bevestigd; daar de wijzigingen vrijwillig moesten geschieden, kon men zonder de onderhandelingen van België niet onderhandelen; het gouvernement zou weigeren aan elke onderhandeling deel te nemen, vóór dat men begonnen was

het tractaat uit te voeren, namelijk, vóór dat het belgisch grondgebied ontruimd zou zijn; anders geen onderhandelingen!

De minister wilde niet eindigen, zonder over den heer Torn te spreken; het hollandsch gouvernement had verklaard, dat deszelfs gevingenneming slechts eene daad van wedervergelding was; voor deszelfs in vrijheid stelling moesten ook de personen der bande van Tornasvin vrijheid gesteld worden.

Eene stilte en eene weifeling van eene oogenblikken volgden op de rede en de mededeelingen des ministers. Daarop voordeden verscheiden leden met hevigheid het woord. Men dreef er op aan, dat de heer van de Weyer teruggeroepen en de russische ratificatie terug gezonden wierden. Ook de gewezen ontogenminister de heer H. de Brouckere sprak in dien toon: het gouvernement had, zeide hij, steeds volgehouden van geene wijzigingen te willen hooren; het was desniettemin zoo ver gekomen; hij had op krachtige maatregelen van wege het gouvernement gehoopt, maar hij had zich bedrogen gezien. Gaf derhalve de minister, vóór het eind der zitting, aan de kamer geen voldoende verklaring, zoo zou hij op het bureau een voorstel nederleggen, tot het opmaken van een adres aan den koning. Met luide bravo's werd dit door de kamer en van de tribunes toegejuicht.

De heer de Meulenaere vatte nogmaals het woord, tot verdediging, voor zoo ver mogelijk, van het gedrag van den heer van de Weyer, en hechte voorts zijne goedkeuring aan het voorstel van den heer de Brouckere, om een adres den koning aan te bieden. Op de vraag van den heer Rodenbach, wat er van een 59ste protocol was, antwoordde hij, dat, zoo hij deszelfs uitdrukkingen zich wel herinnerde, deszelfs eenige bedoeling was, eene hervatting van vreedzaamheden voor te komen.

Het voorstel van den heer de Brouckere, verwierf de algemeene goedkeuring; met eenparigheid van stemmen werd besloten een adres den koning aan te bieden en tot het opmaken daarvan eene commissie van zes leden beoemd, bestaande uit de heeren Leclercq, Destouvalles, Lebou, H. de Brouckere, Devaux en H. Vilain XIIII. Deze commissie moet zich heden vereenigen en maandag een ontwerp-adres der kamer aanbieden.

F R A N K R I J K

PARIS, den 10den Mei.

De *Moniteur* deelt heden eene telegraphische depeche mede, waarbij de kommandant der militaire divisie aan den minister van oorlog te kennen geeft, dat de hertog van Berri zich niet aan boord van het stoomschip, aldaar opgebragt, heeft bevonden.

"Het gouvernement heeft dus te regt, voegt het officieele blad er bij, zich vroeger met behoedzaamheid uitgedrukt, en het zal voortdurend de berigten, welke bij hetzelfde inkomen, aan het publiek mede deelen. Ten gevolge van deze belangrijke tijding is intusschen reeds gisteren avond het bevel overgezonden, om het stoomschip *de Carlo Alberto*, met alle deszelfs passagiers naar de Fransche kust terug te brengen.

Het koninklijk gerechtshof heeft bij arrest van den 7den dazer het onderzoek der geheele zaak aan zich getrokken, en den eerw. president *Potille* tot een der kommissarissen benoemd.

De verdere berigten uit het Zuiden zijn alhier voldoende; even zeer ook die uit het Westen, welke bepaaldelijk de geruchten die heden in omloop waren, weder spreken.

Dit laatste gedeelte van het officieel artikel doelt op eenige verhalen, welke gisteren door de hoofdstad werden rond gedragen, en zelfs ter beurse niet zonder invloed waren, als of de generaal *Bourmont* in de Vendée was geland en zich daar aan het hoofd van een aanzienlijk korps koningsgezinde partigiers had geplaatst; terwijl de hertog van Angoulême op de kust van Bretagne was aan wal gekomen. Onderscheidene dagbladen vermelden, dat men op de hoogte van St. Malo een schip kruisende heeft gezien, hetwelk na en dan de kust naderde, en in verstandhouding met eenige inwoners der omstreken schenen te staan.

Het schijnt voorts niet met de waerheid geheel overeenkomstig te zijn, dat er in het Zuiden, sedert de mislukte aanval op Marseille, geene bewegingen worden bespeurd; bijzondere berichten immers van die stad en van Toulon ontvangen, spreken van verzamelingen van landvolk, dat zich met een witte vlag en gewapend, had vertoond; terwijl te Nîmes gescheidene onderscheidene dagen, ernstige oalusten tusschen de beide partijen, die deze stad verdeelen, hadden plaats gehad, zoo dat men het er voor houden mag, dat slechts de persoon die zich aan het hoofd moet stellen onfbreukt, om den strijd van alle zijden te zien aanvangen.

De koningsgezinde bladen schijnen zich intusschen niet veel goeda van deze openbare bewegingen te beloven; zij trachten deszelfs als kleinigheden voort te dragen, waarvan het bestuur opzettelijk veel gerticht maakt, om deszelfs kracht en werkzaamheid te toonen. Het is daarenboven, zeggen zij, niet gewaagd voornemen, en dat om de gevolgen nimmer in een Fransch hart moet opkomen, om door eenen burgeroorlog het vorig standpunt te willen

Te Breda, bij BROESE & Comp., Boekdrukkers en Boekverkoopers.